

CD KLASSIEK

Pianotrio's
Tsjaikovski

Het Talweg Trio bestaat uit drie jonge muzikanten – pianist Alexander Gurning, violist Sébastien Surlen en cellist Sébastien Walnier – en het heeft net zijn eerste cd in de rekken liggen. Deze jonge kerels waagden zich met een verbluffende trefzekerheid aan Tsjaikovski's en Sjostakovitsj' sterke partituren. En ze zijn helemaal niet ten onder gegaan. Integendeel, ze oogsten er meteen al een *Diapason d'or* mee!

Het zijn dan ook geen gewone jongens. Deze uitvoerders voelen zich thuis in veel muzieksoorten, van de tango tot experimenteel modern. Klasse hebben ze alleszins in huis. Zo is Sébastien Walnier solist in het orkest van de Munt. Ze leggen zich met veel passie toe op het repertoire van het klaviertrio, ook al laten ze zich van buitenaf bevragen door hun ervaringen in al die andere genres die ze beoefenen. Dat leidt in het geval van de Tsjaikovski-Sjostakovitsj-cd tot een prachtresultaat.

De grote pianiste Martha Argerich is blijkbaar een fan van dit trio, want ze put zich in het tekstboekje uit in loftuitingen. Ze heeft in elk geval gelijk dat ze 'de jeugd' steunt. Als trio musiceren is altijd gevaarlijk. Het vergt tijd vóór je elkaar zo goed kent, dat je je blindelings aan de ander kunt toevertrouwen. Want je moet elkaar elk moment kunnen opvangen om de dialoog tussen de 'drie stemmen' interessant te houden.

Dat lukt heel aardig in de Tsjaikovski waarin de spanning intens wordt aangehouden zonder te vervallen in het goedkoop sentiment dat zware passionele opwellingen schijnt te moeten opleveren. Dat komt wellicht omdat dit werk door de componist opgedragen is aan zijn gestorven vriend Nicolaj Rubinstein, en men ervan uitgaat dat minder dan stormachtig eigenlijk nog te weinig is. Het Talweg Trio speelt die passie veeleer ingehouden, wat wonderlijk genoeg precies een grote kracht en spanning uitstraalt. Ook de Sjostakovitsj wordt prima vertolkt. Kortom, dit trio heeft zijn visitekaartje met overtuiging afgeleverd. Te volgen dus in de toekomst. (JC)

Piotr Ilitch Tsjaïkovski, *Trio voor piano, viool en cello Opus 50* en Dmitri Sjostakovitsj, *Trio voor piano, viool en cello Nummer 1*, door het Talweg Trio, Triton (distributie Laval), TRI 331156, 20,40 euro.

CD KLASSIEK

Vuurwerk
Sibelius

Componist Jean Sibelius (1865-1957) gaf als geen ander vorm aan de Finse nationale identiteit. In zijn lange leven zag hij Finland evolueren van een min of meer autonome Russische provincie onder de tsaren naar een niet meer betwiste onafhankelijkheid. Vandaar uiteraard dat zijn grootste schepping de titel *Finlandia* draagt. Ook zijn *Valse triste* en zijn schitterende vioolconcerto kregen wereldfaam. Sibelius schreef vooral muziek in de periode tussen 1880 en 1930. Hij evolueerde dan ook van een vroeg romantische stijl over nationale romantiek naar een neoklassieke benadering. En zijn laatste werken blijken al sterk gekleurd door het expressionisme en modernisme. Terwijl bijvoorbeeld Grieg werd gedreven door een bewondering voor natuur en heimat, benadert Sibelius dezelfde thema's vanuit een andere, meer symbolische hoek. Er doemen sombere horizonten op. Guur weer en opwindende marsritmes zorgen voor een heel ander klimaat dan dat van de zielenrust van de Noor. Zelf vond Sibelius dat we hem zeker niet mogen beschouwen als een volkskundige. Sibelius' koormuziek is dan ook sterk dramatisch van inslag. Zo gebruikt hij het koor niet om lieve schilderijtjes neer te zetten, maar om zijn gedachten vrij en vrak weer te geven. De *Gevangen koningin* is daarvan een mooi voorbeeld, en het is niet zomaar dat er op de cd twee versies voorkomen van *Heb je moed?* zowel als een mars van het Finse jagersbataljon.

Hoewel er dus straffe taal gesproken wordt bij Sibelius, blijkt zijn muziek — hoe heldhaftig bijwijlen ook — verrassend modern te klinken. Dat zal ook wel te danken zijn aan de mooie prestatie van de beide solisten en het mannenkoor. Er zit vuur in. (JC)

Jean Sibelius, *The Origin of Fire*, door Tommi Hakala (bariton) en Tom Nyman (tenor) samen met het Yl Male Voice Choir en het Lahti Symphony Orchestra onder leiding van Osmo Vänskä, BIS-CD-1525 (distributie coda), 19,20 euro.

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

BOEK REIZEN

Gepakt door Afrika
Van Bergeijk

Velen die ooit al eens het Afrikaanse continent bezochten raakten er door gebeten. Afrika kruipt in de kleren, zeker in die van journalisten en schrijvers. *Toubab*, een West-Afrikaans woord voor blanke, is een bundel recente verhalen en reportages van Nederlandse en Vlaamse schrijvers. Alle hoeken van het continent krijgen een plaats en de insteek is steeds de blik van een westerling. Het zijn allemaal ervaringen van Afrika.

De ondertitel *Nederlandse en Vlaamse schrijvers over Afrika* dekt niet helemaal de lading, want er werden welgeteld twee Vlamingen geselecteerd, Lieve Joris en Rudi Rotthier. Dat geeft te denken, want de belangstelling van Vlaamse schrijvers voor bijvoorbeeld Congo is eigenlijk ondermaats te noemen. Er is zoveel over te zeggen over de band tussen Vlamingen en de voormalige Belgische kolonie.

De stukken in de bundel zijn steeds heel persoonlijk, en zelden politiek correct. In de bundel staat ook een lang fragment uit het meermaals bekroond *El Negro en ik* van Frank Westerman. Het is het verhaal van een Zuid-Afrikaan die in het begin van de negentiende eeuw werd opgezet en in een museum terecht kwam. (EDS)

Jeroen van Bergeijk, *Toubab! Nederlandse en Vlaamse schrijvers over Afrika*, Augustus, Amsterdam, 2009, 318 blz., 20 euro, ISBN 978 90 457 0108 0.

BOEK GESCHIEDENIS

Op reis met Léo
Kris Clerckx

Koning Leopold II is een van de meest beruchte personages uit de Belgische geschiedenis. Zo sleepte hij zijn land mee in een koloniaal avontuur, waar toen weinigen op zaten te wachten. Leopold zette weliswaar zelf nooit een voet op Congolese bodem, hij was wel een verwoed reiziger. Reisjournalist Kris Clerckx gaat, dankzij de teruggevonden reisdagboeken van de vorst, in het spoor van de man met de lange baard. Clerckx zoekt ter plaatse uit wat er nog te zien uit Leopolds tijd. De reizen van de toenmalige kroonprins en jonge vorst zijn het interessantst. Hij bezoekt zijn familieleden in Europa, maar ook de sultan in Istanbul. Op latere leeftijd blijkt Leopold vooral zijn (veel jongere) minnaressen achterna te hollen. Deze reisverhalen zijn nogal laag bij de grond.

Al heel jong komt Leopold tot het besef dat België een kolonie nodig heeft. Vanuit Griekenland zendt hij een steen met deze boodschap naar minister Frère-Orban. Hij raakt gefascineerd door Egypte en begint te dromen van een Belgisch keizerrijk dat reikt van de monding van de Nijl tot de Congostroom. Leopold belandt ook in Marokko, waarin hij een interessante plek voor zijn expansiedrift ziet. Maar de Fransen blijken hem al voor te zijn geweest. Reizen beïnvloedt de geschiedenis. (EDS)

Kris Clerckx, *Reizen in het spoor van Leopold II. Van Koekelberg naar Hongkong*, Lannoo, Tielt, 2009, 215 blz., 19,95 euro, 978 90 209 8240 4.

BOEK RELIGIE

Eén verhaal
Jonathan Hill

De geschiedenis van het christendom is een van de sleutels om de wereldgeschiedenis te begrijpen. De Britse academicus Jonathan Hill stelde daarom met de hulp van enkele Amerikaanse hoogleraren kerkgeschiedenis een bijzonder compact maar schier volledig en zeer leesbaar werk samen.

De zeventien hoofdstukken vertellen chronologisch één verhaal, van Jezus tot de meest recente tijden. De samenstellers zijn blijkbaar van protestantse huize, maar dat belet niet dat de ontwikkelingen in de rooms-katholieke Kerk een belangrijke plaats krijgen. Opvallend is wel de aandacht voor de protestantse opwekkingsbewegingen (die vanuit de Verenigde Staten het christendom in de derde wereld hebben beïnvloed) en het accent op de verspreiding van het christendom over de hele wereld. Eurocentristisch is dit boek zeker niet, zelfs in de delen over de Kerk in de oudheid wijzen de auteurs erop dat er toen ook in Afrika en Azië christenen waren.

Hier wordt één verhaal verteld, waarbij de ontwikkelingen in de verschillende confessies aan elkaar worden geplakt. Een originele, oecumenische vondst. Niet te verwonderen staat haast midden in het boek de reis van de protestantse Pilgrim Fathers naar de Nieuwe Wereld, waar zij vanuit hun calvinisme de grondslag legden van de moderne democratie.

Omdat katholieken niet altijd vertrouwd zijn met het verhaal van de andere Kerken, is dit een sterke aanvulling. Geschiedenis moet je evenwel altijd kritisch benaderen. Zo leerden wij door dit boek over de missionering door de Russisch-orthodoxe Kerk in oostelijke richting. Als voorbeeld van de stevige verworteling van de orthodoxie halen de auteurs de marteldood van de orthodoxe heilige Peter de Aleoet aan. Deze was geboren op het eiland Kodiak in Alaska en gevangen genomen door Spaanse soldaten. Jezuïeten wilden hem zeggend bekeren tot het katholicisme, maar zelfs na vreselijke martelingen wilde hij de orthodoxie niet afvallen. In 1815 stierf hij de marteldood. Maar in dat jaar waren er daar helemaal geen jezuïeten meer, de orde was toen immers al jaren verboden. Bewuste Peter was gepakt wegens stroperij en stierf aan de gevolgen van mishandeling door Spaanse soldaten. Dat is niet goed te praten, maar toch iets anders dan de marteldood. (EDS)

Jonathan Hill, *De geschiedenis van het christendom*, Kok, Kampen, 2008, 557 blz., 45 euro, ISBN 978 90 435 1376 0.

